

خانه امن با اهداف زیر تاسیس شده است:

- ظرفیت‌سازی جامعه مدنی و حقوقی ایران در جهت پشتیبانی از قربانیان خشونت خانگی
- افزایش آگاهی عمومی ایرانیان درباره خشونت خانگی و انواع آن و راه‌های پیشگیری و کنترل خشونت خانگی
- فراهم آوردن فرصتی برای فعالان جامعه مدنی و وکلا برای بحث و گفتگو درباره خشونت خانگی در ایران
- آموزش از طریق برگزاری میزگردهای آنلاین و کلاس‌های آموزشی

خبرنامه شماره ۷

ثبت طلاق توافقی بدون مراجعه به مشاور امکان‌پذیر نیست

وبسایت خانه امن هر سه‌ماه یک‌بار خبرنامه‌ای برای وکلا و کارآموزان و دانش‌جویان حقوقی به رشته تحریر درمی‌آورد.

وبسایت خانه امن موقت شده است تاکنون ده‌ها میزگرد حقوقی و کلاس‌های آنلاین برای علاقه‌مندان به این رشته برگزار کند.

فرهنگی قوه قضاییه گفت: «قانون حمایت از خانواده ملزم کرده است که تمام مراجعان برای طلاق توافقی به مشاوره مراجعه کنند، به این معنا که دیگر امکان ثبت طلاق توافقی بدون مراجعه به مشاوره وجود ندارد.»

وی افزود: «بعد از مرحله‌ای که مطرح شد و بعد از آزمون و جذب مشاوران، کسانی که به دادگاه مراجعه می‌کنند باید پیش مشاور رفته و چند جلسه با آن‌ها صحبت شود و اگر افراد اختلال‌های شخصیتی و رفتاری دارند مشاوران جلسات را بیش‌تری برگزار کنند و این امر را به قاضی اعلام کنند که امید سازش وجود دارد یا خیر.»

به گفته قوام، در حقیقت مشاوره دادگاه قصد دارد که میزان طلاق به خصوص طلاق توافقی را کاهش دهد.

پرنیان قوام رییس اداره مددکاری و خدمات مشاوره‌ای معاونت فرهنگی قوه قضاییه با استناد به قوانین موجود، گفت: «مطابق آیین‌نامه اجرایی قانون حمایت از خانواده که از ۲۷ بهمن سال گذشته ابلاغ شد، مقرر شد که مراکز مشاوره خانواده با همکاری مرکز مشاوران قوه قضاییه در هر واحد قضایی تشکیل شود.»

قوام ادامه داد: «این امر به عهده مرکز مشاوران خانواده گذاشته شده است زیرا این مرکز در جذب وکیل و مشاور طبق ماده ۱۸۷ تجربه دارد.» به گفته وی، این مراکز قرار است برای مشاوران یک آزمون برگزار کند که بعد از مرحله گزینش و گذراندن دوره کارآموزی، کارنامه‌ای به آن‌ها ارائه شود و حسن اخلاق و عملکرد آن‌ها مورد ارزیابی قرار گیرد تا بعد از آن جذب شوند.

رییس اداره مددکاری و خدمات مشاوره‌ای معاونت

طلاق توافقی و قانون جدید

فیروزه فروزانفر

یکی از مهم‌ترین دلایل پیش‌بینی طلاق توافقی در قوانین ایران، مراحل طولانی طلاق در دادگاه‌ها و بروز تنش‌ها و اختلافاتی بود که در زمان دادخواست طلاق به‌وجود می‌آمد. در بسیاری موارد درخواست طلاق همراه با مشاجره، تنش، شکستن حرمت‌ها و حتی وقوع زдохورد همراه می‌شد که علاوه بر آسیب روحی زوجین، فرزندان و خانواده‌های طرفین نیز از این آسیب‌ها دور نبودند.

حقوق مالی را مشخص کرده و مشکلی ندارند، درخواست جدایی می‌دادند. پس از ثبت دادخواست در دادگاه خانواده، ارجاع زوجین به مشاوره امری اختیاری بود. در برخی از مواقع زمانی که اصرار می‌کردند که به هیچ عنوان خواستار ادامه زندگی مشترک نیستند، دادگاه از ارجاع به مشاوره خودداری کرده و گواهی عدم سازش را صادر می‌کرد. در صورت ارجاع به مشاور خانواده، پس از کسب نظر آن‌ها که تقریباً امری تشریفاتی بود، رأی به عدم امکان سازش بین زوجین را صادر و اعلام می‌کرد و زوجین می‌توانستند در موعد قانونی به یکی از دفاتر رسمی طلاق مراجعه کنند و صیغه طلاق را جاری سازند. اما رشد روز افزون آمار طلاق توافقی در سال‌های اخیر از جمله آمار نگران‌کننده ۲۷ هزار و ۳۲۰ مورد طلاق توافقی در سال ۱۳۹۳ موجب شد که مسئولان امر به فکر چاره افتاده و برای کاهش آمار طلاق توافقی اقداماتی قانونی و قضایی را انجام دهند. در همین راستا در قانون جدید نقش مشاور خانواده در جریان رسیدگی به دعوی طلاق توافقی، بیشتر از قانون قبل در نظر گرفته شد. بر اساس ماده ۲۵ قانون جدید حمایت خانواده در صورتی که زوجین متقاضی طلاق توافقی

گرچه در قانون جدید حمایت خانواده عبارت طلاق توافقی به کار رفته است، اما با توجه به اینکه در فقه اسلامی و قانون مدنی انواع طلاق‌ها مشخص شده و طلاق توافقی به رسمیت شناخته نشده است، قضات دادگاه خانواده معمولاً آن را در قالب طلاق خلع قرار می‌دهند. در طلاق توافقی زوجه با بذل مالی که عموماً شامل تمام یا بخشی از حقوق مالی‌اش مانند مهریه و نفقه است و تراضی با زوج بر کلیه حقوق مالی (مهریه، جهیزیه، نفقه ایام عده و نفقه معوقه) و غیر مالی (حضانت و...)، زوج را راضی به اجرای صیغه طلاق می‌کند. طلاق توافقی می‌تواند از نوع خلع یا مبارات باشد که در عمل مشاهده می‌شود. تمامی آرای صادره در دادگاه‌ها از نوع خلع صادر می‌شود. تا همین چندی پیش زوجینی که بر جدایی توافق داشتند، با مراجعه به دادگاه و تقدیم دادخواست به طرفیت یکدیگر به خواسته صدور گواهی عدم امکان سازش به منظور اجرای صیغه طلاق و تنها با این دلیل که به لحاظ بعضی از مسائل ادامه زندگی مشترک بین آنان مقدور و میسر نیست و قصد جدایی دارند و تکلیف حضانت فرزند و

باشند، دادگاه باید موضوع را به مرکز مشاوره خانواده ارجاع دهد...» با این پیش‌بینی و پس از تصویب و ابلاغ آیین‌نامه اجرایی قانون خانواده در سال ۹۳، زوجین قبل از طلاق باید به مراکز مشاوره رجوع کنند. البته قاضی مخیر به پذیرش یا رد نظر مشاوران است، با این حال صوری بودن داوری و مشاوره در مرکز مشاوره خانواده موجب می‌شود این مرحله تنها موجب طولانی‌شدن چند روزه یا حتی چند ساعته صدور رأی شود و عملاً کارکرد مورد انتظار را نداشته است. علاوه بر این امر، قانون‌گذاران جمهوری اسلامی ایران، لزوم مراجعه به مشاوره را بدین سبب پیش‌بینی کرده‌اند که از آمار طلاق توافقی کاسته شود. به عبارتی دلیل ضرورت مراجعه به مشاوره خانواده در قانون جدید، راضی کردن زوجین به ادامه زندگی مشترکشان است. هدف سیاست‌گذاران جمهوری اسلامی کاهش طلاق به هر قیمتی است. با این وصف مشاوره صرفاً برای ایجاد سازش بین زن و شوهر، نمی‌تواند کارایی لازم را در جامعه داشته باشد. عدم توجه و دقت به مشکلات بنیادی در خانواده‌ها، سیاست اجتماعی صحیحی به نظر نمی‌رسد.

برخی معتقدند میانجی‌گری در پرونده‌های مربوط به خشونت خانگی مانند عذر خواهی قربانی است و نباید در موارد جدی خشونت خانگی استفاده شود.

میانجی‌گری در انگلستان و مقابله با خشونت خانگی

بیوت کوپور، دبیر نظارت امور داخلی در انگلستان می‌گوید: «استفاده از روش‌های میانجی‌گری در جرم‌های جدی مانند خشونت خانگی، برخلاف سیاست‌های تعیین‌شده به‌وسیله سازمان روسای پلیس انگلستان اجرا شده است.»

بر مبنای تحقیقات مجلس عوام انگلستان، افسران پلیس در یک مورد از هشت موردی که در خشونت خانگی دیده می‌شود - حتی خشونت‌هایی که در آن چاقوکشی دیده شده است - با درخواست از خشونت‌گر برای عذرخواهی از شاکی، به جای فرستادن او به دادگاه مسئله را حل‌وفصل می‌کنند.

دبیر نظارت امور داخلی انگلستان می‌گوید: «بعد از کاهش بیست درصدی بودجه پلیس در سال ۲۰۱۰، رشد قابل توجهی در حل‌وفصل جرایم سنگین خشونت خانگی از طریق راه‌حل‌های درون‌محلّی مانند "میانجی‌گری‌های بازگردانده" به چشم می‌خورد.»

آمار سال ۲۰۱۲ شامل ۱۰ هزار و ۱۶۰ مورد جرم همراه با آسیب بدنی جدی به اشخاص است. البته استفاده از راه‌حل‌های درون‌محلّی از جمله میانجی‌گری‌های بازگردانده برای مواردی از خشونت خانگی که شامل جرایم کیفری سطح پایین با آسیب کم و همچنین درگیری‌های فیزیکی بدون صدمه بدنی یا رفتار ضد اجتماعی به‌عنوان جایگزین دادگاه توصیه شده است. ولی به‌هرحال نتیجه مطلوبی در پرونده‌های مربوط به خشونت خانگی نداشته است.

مشاوره حقوقی رایگان برای قربانیان خشونت خانگی

روزهای دوشنبه تا جمعه
ساعت ۱۷:۳۰ تا ۲۰:۳۰

۰۲۱-۸۵۳۱۲۶۰۰

سازمان روسای پلیس انگلستان می‌گوید چنین روش‌هایی تنها در مواردی باید استفاده شوند که خشونت‌گر مسئولیت کار خود را پذیرفته و شاکی هم مورد مشاوره قرار گرفته است و مجرم سابقه قبلی مرتبط با خشونت خانگی نیز نداشته باشد. جرایم از این دست باعث ثبت سوءسابقه یا ثبت شدن در شبکه سراسری پلیس نمی‌شوند.

کوپر می‌گوید: «بر مبنای شواهد موجود، استفاده از سیاست میانجی‌گری‌های بازگردانده برای رفتارهای ضداجتماعی یا جرایم کوچک بسیار تاثیرگذار است. اما شواهد موجود و سیاست‌های اعمال شده از سوی سازمان روسای پلیس انگلستان به روشنی بیان می‌کند که چنین روش‌هایی در جرایم جدی خانوادگی و خشونت‌های خانگی به هیچ‌عنوان نباید استفاده شوند.»

کوپر می‌گوید: «دولت‌مردان با کاهش بودجه در این زمینه اجازه رشد خشونت خانگی را دادند و این یک تضاد نیست که چنین رشدی در استفاده از راه‌حل درون‌محلّی هم‌زمان با کم شدن ۱۵ هزار نیروی پلیس همراه شده است، در حالی که پلیس با تعداد کم‌تری نیرو نیز می‌تواند این کار انجام دهد و عدالت را در مورد جرایم سنگین و شاکیان آسیب‌پذیر که در خطر قرار دارند اعمال کند.»

وی می‌گوید: «این مسئله که مرتکبین خشونت‌های خانگی تنها با یک عذرخواهی می‌توانند آزاد شوند بسیار آزاردهنده است و همچنین می‌تواند خطر سوءاستفاده بیش‌تر را به همراه داشته باشد.»

نگاهی به مبانی مشاوره خانواده در

حقوق ایران

موسی برزین خلیفه‌لو
وکیل دادگستری

نگاهی به حقوق ایران

قانون، مراکز مشاوره خانواده را در کنار دادگاه‌های خانواده ایجاد کند.» همچنین بر طبق ماده ۱۹ آن قانون: «مراکز مشاوره خانواده ضمن ارائه خدمات مشاوره‌ای به زوجین، خواسته‌های دادگاه را در مهلت مقرر اجراء و در موارد مربوط سعی در ایجاد سازش می‌کنند.

مراکز مذکور در صورت حصول سازش به تنظیم سازش‌نامه مبادرت و در غیر این صورت نظر کارشناسی خود در مورد علل و دلایل عدم سازش را به‌طور مکتوب و مستدل به دادگاه اعلام می‌کنند.»

همان‌طور که از متن مواد فوق به خوبی پیداست، هدف از ایجاد نهاد مشاوره خانواده در دعوی طلاق، برقراری صلح و سازش بین زن و مرد و کاهش طلاق است. همان‌طور که گفته شد این هدف گرچه می‌تواند در جای خود اثرات مثبتی داشته باشد اما چنانچه صرفاً محدود به کاهش طلاق در جامعه شود کارایی خود را در بهبود خانواده از دست خواهد داد.

زن و شوهر به تنهایی نمی‌تواند پاسخگوی نیازهای درون خانواده و راه‌حلی جامع برای رفع مشکلات زن و شوهر و ناهنجاری‌های درون خانواده باشد. به عبارتی به اعتقاد من فراموش کردن فردیت افراد و قربانی کردن تمام و کمال این فردیت به نفع یک زندگی مشترک، از تعالی و رشد جامعه خواهد کاست از این رو چنانچه اهداف مشاوره صرفاً محدود به سوق دادن زن و شوهر خواهان جدایی، به ادامه زندگی مشترک باشد، نمی‌تواند آن‌گونه که لازم است مفید واقع شود.

بر اساس قانون حمایت خانواده مصوب ۱۳۹۱ و آیین‌نامه اجرایی آن که در سال ۱۳۹۳ تصویب شده است، در طلاق توافقی مراجعه به مشاور خانواده الزامی است.

در این مقررات اصلی‌ترین هدف مراجعه به مراکز مشاوره صلح و سازش و انصراف از طلاق عنوان شده است. بر اساس ماده ۱۶ قانون فوق‌الذکر: «به منظور تحکیم مبانی خانواده و جلوگیری از افزایش اختلافات خانوادگی و طلاق و سعی در ایجاد صلح و سازش، قوه قضائیه موظف است ظرف سه سال از تاریخ لازم‌الاجراء شدن این

در حقوق ایران لزوم مراجعه به مشاوره زمانی مطرح می‌شود که زن و شوهری با مراجعه به دادگاه قصد جدا شدن از یکدیگر را داشته باشند. سیاست تقنینی و قضایی در ایران در زمینه طلاق، جلوگیری از وقوع جدایی است. به همین دلیل قوانین و رویه قضایی برآنند تا متقاضیان طلاق را از آن منصرف کرده و به ادامه زندگی مشترک سوق دهند.

در همین راستا قانون‌گذاران ایران مراجعه به مشاور خانواده قبل از صدور حکم را از ضروریات می‌دانند. به عبارتی بررسی قوانین ایران نشان می‌دهد که مبنای ایجاد مشاوره خانواده در دعوی طلاق، اصلاح روابط زن و شوهر و بازگشت آن‌ها به زندگی مشترک است.

کاهش دادن طلاق در جامعه اصلی‌ترین دلیل برای ایجاد نهاد مشاوره در قانون است. گرچه این نوع نگاه به مساله جدایی می‌تواند اثرات مفیدی داشته باشد، اما در نظر نگرفتن حقوق انسانی و آزادی‌های شهروندان و سیاست ادامه زندگی مشترک به هر قیمتی، قطعاً اثرات مخربی را بر انسان‌ها و جامعه خواهد داشت. به همین دلیل محدود کردن اهداف و قلمرو نهاد مشاوره در اصلاح رابطه

پیامدهای مشاوره در طلاق توافقی از منظر کارشناسان حقوق

سارا محمدزاده، وکیل دادگستری در گفتگو با خانه امن می‌گوید: «نظرات مشاوران در طلاق توافقی زمانی ارزش واقعی پیدا می‌کند که مشاوران از روانشناسان تخصصی ازدواج و آگاه به حقوق خانواده باشند. حال که به صورت عملی، این مشاوران از افراد غیر متخصص و اغلب کارمندان دادگستری با دوره ضمن خدمت روانشناسی هستند و راهنمایی هم در زمینه احقاق حقوق مالی زوجه نمی‌کنند، الزام به مراجعه به مشاور در شرایط سخت روحی هنگام طلاق، نه تنها کمکی نمی‌کند بل که باعث آزار بیش‌تر و اطاله دادرسی می‌شود. و در بسیاری از موارد هم زوج که با مشقت فراوان زوجه، حاضر به طلاق شده منصرف می‌شود و تمام تلاش زوجه در این جنگ نابرابر از بین خواهد رفت.»

عبدالکریم میرفرد کارشناس حقوق نیز معتقد است: «دیدگاه قانون‌گذار ایران همواره مبتنی بر استحکام بنیاد خانواده بوده و در هر صورت طلاق را به ضرر زوجه می‌داند و بر این عقیده است که تا جایی که امکان دارد باید از میزان طلاق کاسته شود و اگر طلاقی هم صورت گیرد، زندگی پس از طلاق برای زوجه تامین گردد. یا لاقلاً از فشار مالی بر زوجه کاسته شود تا ازدواج دیگر صرفاً به دلیل مشکلات معیشتی بر زوجه بار نشود. با مشاوره قبل از طلاق اگر تعداد اندکی از زوجین هم از طلاق منصرف شوند، یا تعداد اندکی از زوجه‌ها با تحمل زمان بیش‌تر برای رهایی، بخشی از حقوق مالی خویش را دریافت کنند ارزش اجباری شدن این مراکز را دارد.»

وی با تأکید بر این که لزوماً طلاق توافقی به معنای بخشش تمام حقوق مالی نیست می‌گوید: «در اکثر موارد زوجه با بذل بخش اعظمی از حقوق مالی خویش زوج را راضی به طلاق می‌کند که در سیستم حقوقی ایران و با توجه به نوع تقسیم بدهی، زوجه تا پایان عمر هم موفق به دریافت کل حقوق مالی‌اش نمی‌شود. اکثریت طلاق‌های توافقی به دلیل ناآگاهی زوجین (زوجین جوان) نسبت به عوارض طلاق در وجهه اجتماعی‌شان است و ناآگاهی از برخورد صحیح با همسرشان و ساخت زندگی مشترک ایده‌ال و یا لاقلاً قابل تحمل. از این‌رو الزام به مشاوره قبل از طلاق نه تنها عسر و حرجی ایجاد نمی‌کند بل که در بسیاری از موارد باعث بهبود روابط زوجین و برگشت به زندگی مشترک می‌شود.»

حمیدرضا سماواتی‌پور با اشاره به ماده ۱۶ قانون جدید حمایت خانواده می‌گوید: «طبق این ماده به منظور تحکیم مبانی خانواده و جلوگیری از افزایش اختلافات خانوادگی و طلاق و سعی در ایجاد صلح و سازش، قوه قضائیه موظف است ظرف سه سال از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون مراکز مشاوره خانواده را در کنار دادگاه‌های خانواده ایجاد کند.»

سماواتی‌پور افزود: «شرایط اعضای مستقر در مراکز مشاوره، تعداد مراکز و تعرفه آن‌ها باید ظرف ۶ ماه پس از لازم‌الاجرا شدن قانون طی آئین‌نامه توسط وزیر دادگستری تهیه شده و به تأیید رییس قوه قضائیه برسد، البته برخلاف داورى موضوع ماده ۲۷ قانون حمایت خانواده، ارجاع دعاوی به این مراکز الزامی نیست و دادگاه‌ها می‌توانند با تشخیص خود زوجین را جهت اصلاح ذات‌البین به این مراکز ارجاع دهند. این مراکز هم باید پس از بررسی موارد، نظر کارشناسی خود را ظرف مهلت مقرر به دادگاه ارائه کنند.»

این وکیل دادگستری با مقایسه ماده ۲۷ قانون حمایت خانواده، یعنی ارجاع به داورى و تبصره ماده ۱۹ قانون مذکور مبنی بر این که دادگاه با ملاحظه نظریه کارشناسی مراکز مشاور خانواده به تشخیص خود مبادرت به صدور رای می‌کند، خاطرنشان کرد: «طبق ماده ۲۷ قانون حمایت خانواده، دادگاه باید نظر داورى را بپذیرد و رای خود را بر اساس آن صادر کند و در صورت عدم پذیرش نظریه داورى به صورت مستدل آن را رد کند، اما در مورد نظریه کارشناسی مراکز مشاوره، الزامی به پذیرش یا رد مستدل آن وجود ندارد و این مطلب با توجه به تخصصی بودن مراکز مشاوره و به تبع آن نظریه آن‌ها و نظریه غیرتخصصی داوران محل اشکال است.»

مبحث دوم: واحد مشاوره خانواده استان‌ها

ماده ۳۳- به منظور نظارت بر مراکز مشاوره خانواده در هر استان، واحد مشاوره خانواده در شهرستان مرکز استان و تحت ریاست و نظارت رئیس کل دادگستری استان یا یکی از معاونین وی به انتخاب رئیس کل دادگستری استان، تشکیل خواهد شد که وظایف آن به شرح زیر خواهد بود:

الف - پیشنهاد تعداد مرکز مشاوره خانواده مورد نیاز دادگاه‌های خانواده حوزه‌های قضائی استان به مرکز امور مشاوران

ب - پیگیری و نظارت بر حسن اجرای قانون و آیین‌نامه در استان

ج - همکاری با مرکز امور مشاوران در امر نظارت بر عملکرد مشاوران خانواده و بررسی معضلات و تلاش در رفع آن‌ها

د - بررسی مدارک و احراز شرایط متقاضیان اعضای مشاوره خانواده

ه - برگزاری آزمون‌های علمی، مصاحبه و گزینش متقاضیان با هماهنگی با مرکز امور مشاوران

و - برگزاری دوره‌های آموزشی ضمن خدمت مشاوران با هماهنگی مرکز امور مشاوران

ز - برگزاری دوره‌های آموزشی علمی و عملی کارآموزی با هماهنگی مرکز امور مشاوران

ح - بررسی اولیه شکایت مطرح شده علیه مشاوران خانواده و در صورت اقتضاء، اعلام تخلفات آنان به مرکز امور مشاوران جهت رسیدگی

ط - ارزیابی تأثیرات مثبت و منفی اجرای قانون با اخذ نظر قضات دادگاه‌های خانواده و صاحب‌نظران و پیشنهاد راهکارهای مناسب به مرکز امور مشاوران

فرم همکاری داوطلبانه با ما

www.khanehamn.org/collaborate-with-us

مبحث اول: اهداف و تشکیلات

ماده ۳۰- در هر حوزه قضایی به تعداد لازم مرکز مشاوره خانواده به شرحی که در مواد آتی می‌آید، تشکیل می‌شود.

ماده ۳۱- هر مرکز مشاوره خانواده حداقل باید دارای سه عضو مشاور خانواده باشد. در صورتی که به هر دلیل تعداد مشاوران خانواده از حداقل مذکور کمتر شود، تا رسیدن به حد نصاب فعالیت مرکز یاد شده معلق خواهند ماند.

ماده ۳۲- مرکز امور مشاوران، علاوه بر وظایف و اختیارات فعلی، وظایف و اختیارات زیر را جهت ساماندهی امور مشاوران خانواده بر عهده دارد:

الف - سیاستگذاری و برنامه‌ریزی در امور مختلف مشاوره، موضوع قانون و آیین‌نامه

ب - برگزاری آزمون‌های علمی، مصاحبه و گزینش متقاضیان و احراز شرایط آنان

ج - برگزاری دوره‌های آموزشی و کارآموزی در تهران و سایر استان‌ها برای پذیرفته‌شدگان

د - اعطای مجوز تأسیس مرکز مشاوره خانواده و پروانه مشاور خانواده و نظارت بر عملکرد مشاوران خانواده

ه - لغو مجوز تأسیس مرکز مشاوره خانواده در موارد مذکور در آیین‌نامه و - برگزاری مراسم تحلیف و اخذ تعهدنامه از دریافت‌کنندگان پروانه

عضویت در مرکز مشاوره خانواده

ز - پیشنهاد تعرفه حق‌الزحمه مشاوران و اصلاح آن، هر سه سال یک‌بار به رئیس قوه قضاییه جهت تصویب

ح - تهیه و تنظیم دستورالعمل‌ها و پیشنهاد آن جهت تصویب به رئیس قوه قضاییه

ط - بررسی و پیشنهاد اعتبار مورد نیاز هر سال با همکاری معاونت‌های ذی‌ربط قوه قضاییه جهت سیر مراحل بعدی

ی - هماهنگی و تعامل لازم با سازمان‌ها و دستگاه‌های اجرائی مربوط به منظور پیشبرد اهداف مورد نظر

ک - ارزیابی وضعیت پیشرفت اجرای قانون و اعلام آن به رئیس قوه قضاییه

ل - پیشنهاد تعیین تکلیف موارد ضروری که در آیین‌نامه مسکوت است، به رئیس قوه قضاییه

مبحث سوم: شرایط اخذ مجوز تأسیس مرکز مشاوره

ماده ۳۴- متقاضیان اخذ مجوز تأسیس مرکز مشاوره خانواده و اعضای مرکز مشاوره خانواده در مراکز مذکور باید دارای شرایط ذیل باشند:

الف - تابعیت دولت جمهوری اسلامی ایران

ب - تأهل و داشتن حداقل ۴۰ سال سن و ۵ سال سابقه کار یا ۳۵ سال سن و حداقل ۸ سال سابقه کار مرتبط

ج - داشتن حداقل مدرک کارشناسی از دانشگاه‌های معتبر داخلی یا خارجی (در مورد اخیر، به شرط تأیید وزارت علوم و فناوری) یا معادل حوزوی آن در رشته‌های مطالعات خانواده، مشاوره، روان‌پزشکی، روان‌شناسی، مددکاری اجتماعی، حقوق، فقه و مبانی حقوق اسلامی و همچنین رشته‌های همسان با تشخیص مرکز امور مشاوران

د - انجام خدمت وظیفه عمومی یا معافیت دائم برای آقایان

ه - عدم سوء پیشینه کیفری و عدم محرومیت از حقوق اجتماعی

و - عدم اعتیاد به مواد مخدر و سکرآور به تأیید سازمان پزشکی قانونی

ز - نداشتن سوء شهرت و عدم تجاهر به فسق

ح - داشتن وثاقت و تعهد به اصل نظام جمهوری اسلامی ایران و قانون اساسی

ط - عدم محکومیت به انفصال دائم از خدمات دولتی یا عمومی یا سلب صلاحیت

ماده ۳۵- نقاطی که احتیاج به مرکز مشاوره دارد با تعیین تعداد مورد نیاز برای هر محل، نحوه اطلاع به متقاضیان و مدارک لازم برای تقاضا به موجب دستورالعملی است که توسط رئیس مرکز امور مشاوران تهیه و به تصویب رئیس قوه قضاییه می‌رسد.

ماده ۳۶- از همه داوطلبان واجد شرایط به ترتیب مقرر در مواد آتی امتحان کتبی به عمل خواهد آمد

زمان و مکان برگزاری امتحان از طریق روزنامه‌های کثیرالانتشار اعلام می‌شود.

ماده ۳۷- مرکز امور مشاوران می‌تواند بررسی صلاحیت متقاضیان پذیرفته شده در آزمون کتبی را از هسته گزینش قوه قضاییه یا هسته گزینش قوه قضاییه در استانها درخواست کند. هسته گزینش مربوط مکلف است اقدامات لازم را انجام و نتیجه بررسی را ظرف مهلت مقرر اعلام کند.

ماده ۳۸- درخواست متقاضیان به ترتیب وصول در «سامانه الکترونیکی دفترکل» ثبت و برای هر متقاضی پرونده جداگانه‌ای تشکیل می‌شود. مرجع برگزارکننده آزمون، سوابق متقاضیان پذیرفته شده آزمون را از مراجع محل اقامت و اشتغال یا محل تحصیل فعلی و گذشته و از مؤسسه آموزش عالی مربوطه استعلام و درباره صلاحیت وی به نحو مقتضی تحقیق و نتیجه را در پرونده منعکس می‌کند.

ماده ۳۹- چگونگی و نحوه انجام امتحان و مواد امتحانی براساس رشته تحصیلی و امور مربوط به آن از جمله انجام مصاحبه پس از قبولی در آزمون کتبی مطابق دستورالعمل مرکز امور مشاوران است.

ماده ۴۰- قضات بازنشسته و همچنین اعضای هیأت علمی رسمی دانشگاه‌های معتبر در رشته‌های مذکور در بند ج ماده ۳۴ آیین‌نامه جهت تصدی مرکز مشاوره خانواده یا پروانه عضویت در مرکز مذکور در اولویت بوده و از شرکت در آزمون معاف هستند.

ماده ۴۱- متقاضیان عضو مرکز مشاوره خانواده پس از قبولی در آزمون و احراز صلاحیت و گزینش، باید دوره کارآموزی علمی و عملی را طی نمایند. دوره کارآموزی ۳ ماه است.

تبصره - هر کارآموز دارای کارنامه مخصوصی خواهد بود. در این کارنامه، حسن اخلاق کارآموز و عملکرد دوره کارآموزی وی ثبت و ارزیابی خواهد شد و دوره کارآموزی کارآموزانی که قادر به کسب نصاب قبولی از کارآموزی علمی و عملی نباشند برای یک نوبت، تجدید خواهد شد.

اما و اگر پیرامون مشاوره در پرونده‌های خشونت خانگی

حساسیت و توجه به پرونده‌های مربوط به خشونت خانگی آن چنان که باید مورد توجه قرار نگرفته است. یکی از نکاتی که در این پرونده‌ها به آن توجه نشده، بررسی پیامدهای مثبت و منفی مشاوره است.

سوال اساسی این است که آیا در پرونده‌ای که خشونت خانگی رخ داده، مشاوره و میانجی‌گری به نفع قربانی یا به ضرر او است؟ زنی که تجربه ضرب و شتم داشته و همواره در ترس و تهدید تکرار خشونت قرار دارد چنانچه با میانجی‌گری به خانه برگردد ساز و کاری مناسب برای حل مشکل او انتخاب شده است؟

فرم درخواست مشاوره حقوقی رایگان

چنانچه تحت خشونت خانگی هستید و نیاز به مشاوره حقوقی دارید روی عبارت «فرم مشاوره آنلاین» کلیک کنید.

۰۲۱-۸۵۳۱۲۶۰۰

هدف مدل‌های مداخله و مشاوره و میانجی‌گری، رفع منازعات و بهبود روابط در میان افراد خانواده است. حال اگر این منازعات به عنوان مثال مبتنی بر خشونت پدر یا مادر نسبت به کودک باشد چه ضمانتی وجود دارد که پس از مشاوره یا میانجی‌گری جان کودک در خطر قرار نگیرد و در صورت پیش آمدن اتفاقی برای قربانی مسئول چنین اتفاقی کیست؟

به عبارتی می‌توان گفت استفاده از مشاوره در حل و فصل پرونده‌های خشونت خانگی مناسب نیست چرا که منجر به عواقب سوء برای قربانی خواهد شد.

و کلا، قضات و قانون‌گذاران باید از مطالعات عادی روی خشونت خانگی فراتر رفته و به تاثیرات بالفعل روابط خشونت‌آمیز توجه کنند. روابطی که به شکل یک فرهنگ و مولفه‌های فرهنگی در خانواده درآمده و با میانجی‌گری و مشاوره حل نمی‌شود و حتی در جلسه مشاوره با تغییر چهره و ایما و اشاره و تغییر لحن صدا که تنها قربانی و خشونت‌گر از آن آگاه است ادامه می‌یابد. چرا که همواره الگویی نظام‌مند از خشونت و کنترل و سلطه از ناحیه خشونت‌گر وجود دارد که تنها قربانی آن‌ها را می‌شناسد و چه بسا در جلسه میانجی‌گری از آن الگوهای ارتباطی استفاده کند.

میانجی‌گری در پرونده‌های مربوط به خشونت خانگی می‌تواند به جرایم جنایی تبدیل شود و یا روز به روز قربانی را با شکل‌های جدیدی از اعمال خشونت روبرو کند. به عنوان مثال دختری که در زمان نامزدی و محرمیت موقت مجبور به دیدن فیلم‌های پورن از سوی شوهرش شده بود و با قول و میانجی‌گری مشاور پای سفره عقد نشسته بود پس از ازدواج مجبور به رابطه جنسی اجباری از سوی شوهر با دیگران شده بود. زن جوان سال‌ها از ترس این که مراجعه به محاکم احتمالا او را نیز به زنا متهم می‌کند در رابطه خشونت‌آمیز باقی ماند و در نهایت اقدام به خودکشی کرد.

در نهایت باید گفت قانون‌گذاران و دست‌اندرکاران حقوق باید از نگاه دیگری به موضوع مشاوره و میانجی‌گری در پرونده‌های مربوط به خشونت خانگی نگاه کنند تا نگاه نادرست به چنین پرونده‌هایی موجب گسترش و تعمیق خشونت در خانواده‌های ایرانی نشود.